

Zpráva o realizaci Záchranného programu sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v ČR v roce 2011

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace záchranného programu v roce 2011. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (dále RP) pro rok 2011 a v návaznosti je uvedena realizace činností v tomto roce. Číslování jednotlivých kapitol respektuje a odkazuje k členění v ZP.

3.1 Péče o biotop

3.1.1 Zajištění managementu lokalit výskytu sysla

RP:

V roce 2011 bude zajištěn management na všech z hlediska početnosti nejvýznamnějších lokalitách výskytu sysla obecného, tzn. na lokalitách s odhadem abundance min. 100 jedinců podle posledního monitoringu z roku 2010 nebo se stoupající abundancí v posledních letech. Kosení či pastva nebudou zajištěny především na lokalitách, na kterých mají kolonie izolovaný nebo roztroušený výskyt ve značně heterogenním prostředí vinic, sadů a zahrad. V takových podmínkách není možné ani smysluplné zavést jednotný a pravidelný management. Činnosti na lokalitách budou financovány z těchto dotačních programů:

- Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), podprogramu 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů,
- Program péče o krajinu (PPK)
- Majetek státu (MaS).

Na organizačním zajištění managementu se budou podílet garanti jednotlivých lokalit, pracovníci středisek a správ AOPK ČR. Na některých lokalitách bude po domluvě s pracovníky OŽP management financován z rozpočtu příslušného KÚ. Popis činností viz tab. 1.

Tab. 1. Přehled lokalit a činností, na kterých je plánován finanční příspěvek pro rok 2011.

LOKALITA	ČINNOST	GARANT SMLOUVY/ PROJEKTU	ORGANIZACE	ZDROJ DOTACE
<i>Bezděčín</i>	<i>kosení</i>	<i>Pavel Moravec</i>	<i>AOPK Praha a Střední Čechy</i>	<i>POPFK</i>
<i>Bořitov</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>
<i>Brno - Medlánky</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>
<i>Břeclav</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>
<i>Jamolice</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>
<i>Kolín</i>	<i>kosení</i>	<i>Pavel Moravec</i>	<i>AOPK Praha a Střední Čechy</i>	<i>POPFK</i>
<i>Kyjov - Milotice</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>

<i>LOKALITA</i>	<i>ČINNOST</i>	<i>GARANT SMLOUVY/ PROJEKTU</i>	<i>ORGANIZACE</i>	<i>ZDROJ DOTACE</i>
<i>Letňany</i>	<i>kosení</i>	<i>Jaroslav Veselý</i>	<i>SCHKO Český kras</i>	<i>PPK</i>
<i>Loděnice</i>	<i>kosení</i>	<i>Jaroslav Veselý</i>	<i>SCHKO Český kras</i>	<i>PPK</i>
<i>Mohelno</i>	<i>kosení</i>	<i>Jaromír Maštera</i>	<i>AOPK Havlíčkův Brod</i>	<i>POPFK</i>
<i>Nad Řekami</i>	<i>odkřovinění, kosení</i>	<i>Janka Čejková</i>	<i>KÚ Jihomor. kraje</i>	<i>KÚ</i>
<i>Raná</i>	<i>kosení a pastva rozvojových ploch</i>	<i>Šárka Fričová</i>	<i>SCHKO České Středohoří</i>	<i>POPFK</i>
<i>Raná</i>	<i>kosení ploch s výskytem sysla</i>	<i>Šárka Fričová</i>	<i>SCHKO České Středohoří</i>	<i>PPK</i>
<i>Raná - Hrádek</i>	<i>kosení</i>	<i>Šárka Fričová</i>	<i>SCHKO České Středohoří</i>	<i>POPFK</i>
<i>Raná - Hrádek</i>	<i>zatravnění propojovacího pásu</i>	<i>Šárka Fričová</i>	<i>SCHKO České Středohoří</i>	<i>POPFK</i>
<i>Roudnice n/L</i>	<i>kosení</i>	<i>Renata Michalegová</i>	<i>AOPK Ústí nad Labem</i>	<i>POPFK</i>
<i>Vyškov</i>	<i>kosení</i>	<i>Stanislav Koukal</i>	<i>AOPK Brno</i>	<i>POPFK</i>

Realizace:

V roce 2011 byl zajištěn management na většině z hlediska početnosti kolonií sysla významných lokalit, a to ze čtyř zdrojů (tab. 2). Kosení či pastva nebyly zajištěny především ve značně heterogenním prostředí vinic, sadů a zahrad (např. Újezd u Brna, Velké Pavlovice, Čejč). Dále nebyl dotován management lokalit s malou početností kolonií, kde je historicky zajištěn (např. letiště Hodkovice nad Mohelkou, tábořiště Albeř, kemp Trhovky/Bor/Loužek). Management na vybraných lokalitách byl financován z těchto dotačních programů a zdrojů (tab. 2):

- 1. Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)**, podprogram 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů - na organizačním zajištění managementu se podílel koordinátor ZP, garanti jednotlivých lokalit, pracovníci středisek a správ AOPK ČR.
- 2. Program péče o krajinu (PPK)** - na organizačním zajištění managementu se podíleli garanti jednotlivých lokalit, pracovníci středisek a správ AOPK ČR.
- 3. Majetek státu (MaS)** - z tohoto dotačního programu byla zajištěna část managementu lokality Rané.
- 4. Rozpočty krajských úřadů (KÚ)** - z tohoto zdroje byl zajištěn management lokality PR Nad Řekami (KÚ Jihomoravského kraje).

Tab. 2. Přehled lokalit, na kterých byl financován management v roce 2011.

Lokalita	Činnost	Garant smlouvy/ projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace
Bezděčín	kosení	Pavel Moravec	KS Praha a Střední Čechy		
Biskoupky	pastva	Stanislav Koukal	KS Brno	Bernard Macek	POPFK
Bořitov	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Bořitov	POPFK

Břeclav - Ladná	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Břeclav	POPFK
Hrádek	kosení	Šárka Fričová	KS České středohoří	Aeroklub Hrádek	POPFK
Jamolice	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Jamolice	POPFK
Kolín	kosení	Pavel Moravec	KS Praha a Střední Čechy	Aeroklub Kolín	POPFK
Kyjov - Milotice	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Kyjov	POPFK
Letňany	kosení	Jaroslav Veselý	SCHKO Český kras	SIT Prague, a.s.	PPK
Loděnice	kosení	Jaroslav Veselý	SCHKO Český kras	ZD Mořina	PPK
Medlánky	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Medlánky	POPFK
Mohelno	kosení	Jaromír Maštera	AOPK Havlíčkův Brod	Bernard Macek	POPFK
PR Nad Řekami	pastva	Janka Čejková	KÚ Jihomor. kraje	Pavčina Kadaňková	KÚ
PR Nad Řekami	odkřovinění	Janka Čejková	KÚ Jihomor. kraje	Pavčina Kadaňková	KÚ
Radouč	pastva	Pavel Moravec	KS Praha a Střední Čechy	Město Mladá Boleslav	POPFK
Raná	kosení	Šárka Fričová	SCHKO České středohoří	HAGL, s.r.o.; Patrik Hart, KUBOTA	MaS
Raná	kosení	Šárka Fričová	SCHKO České středohoří	ZO ČSOP 38/01 Hasina Louny	PPK
Roudnice n/L	kosení	Renata Michalegová	KS Ústí nad Labem	Aeroklub Roudnice n/L	POPFK
Vyškov	kosení	Stanislav Koukal	KS Brno	Aeroklub Vyškov	POPFK

3.1.2 Obnova lokalit s biotopem vhodným pro sysla obecného

RP:

Během roku bude vytvořena stručná koncepce postupu propojení kolonií sysla na lokalitách letiště Raná - Hrádek a kopec Raná na území CHKO České Středohoří a navazujícího repatričního projektu v této oblasti. Na tomto území existuje reálná možnost pro vytvoření první metapopulace na přírodních lokalitách v rámci ČR. Pro celou oblast byl též v minulosti zpracován katalog potenciálních lokalit vhodných pro výskyt sysla obecného v souvislosti s budoucími repatriacemi. V koncepci bude popsán současný stav a navržena opatření k propojení stávajících lokalit, rozvojových ploch a lokalit budoucích. Budou též nastíněny majetkoprávní poměry. Dokument ozřejmí klíčovou roli tohoto území v rámci realizace ZP a kromě koncepční role bude sloužit i ke snaze zjednodušit vnitřní i vnější institucionální komunikaci orgánů OP při realizaci. Vytváření koncepce i realizace činností bude prováděna ve spolupráci s pracovníky SCHKO České Středohoří (Šárka Fričová, Borek Franěk).

Realizace:

Ke konci roku 2011 byl tento dokument zpracován koordinátorem ZP jako „Managementový plán sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v Českém středohoří v rámci projektu LIFE +“. Součástí dokumentu je analýza historického i současného rozšíření sysla (celkové, v rámci ČR a Českého středohoří), popis biologie a ekologie druhu, příčiny ohrožení druhu, možné střety zájmů ochrany druhu s hospodařením na lokalitách, management (shrnutí současného a návrh pro danou oblast) a fáze monitoringu realizace managementových opatření. V dokumentu

jsou navrženy rámcové směrnice managementu a jsou řešeny cíle managementu v dané oblasti včetně časového rozvržení v rámci projektu LIFE+ „Aktivní ochrana evropsky významných lokalit s teplomilnými společenstvy a druhy v lounském Středohoří“ (dále v dokumentu pouze jako LIFE +). Jako potenciální lokality pro repatriace druhu a následné šíření jsou navrženy oblasti ve dvou směrech od stávajících lokalit výskytu (Raná, Hrádek) - Písečný vrch a tzv. severní cesta a Oblík a tzv. východní cesta. Dokument je přiložen k této zprávě.

3.2 Péče o druh

3.2.1 Experimentální ověření možností umělých chovů

RP:

Veškeré činnosti týkající se odchovů v ZOO jsou a budou plánovány jako součást celkové koncepce repatriací. Důležitá je návaznost na fungující management vytipovaných lokalit, pokračující genetické studie a osvětovou činnost.

ZOO Brno

*V roce 2011 bude proveden kontrolní odchyt všech jedinců ve voliére s cílem získat přehled o kolonii. Podle závěrů schůzky realizačního týmu repatričního projektu je poté naplánováno přidání max. 30 jedinců do voliéry z více lokalit (Brno - Medlánky 15 jedinců, Kyjov - Milotice 15 jedinců, záloha Vyškov, Bořítov). Postup v následujícím roce bude stanoven podle výsledků genetické analýzy z grantového projektu VaV - „Výzkum biologie, ekologie a rozšíření sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v kontextu jeho Záchraného programu v České republice“. V souvislosti s těmito výsledky bude diskutována a ověřována možnost přidání jedinců z geneticky odlišných populací ze zahraničí (Slovensko) v roce 2012.*

V tomto roce je naplánována výstavba pozorovacího zařízení, které u voliéry chybí. Bude též zahájena administrativní i praktická příprava trvalého managementu v okolí voliéry (pozemky jsou různých majitelů) k budoucímu vypouštění syslů. Kontrola voliéry bude stejně jako doposud zajištěna pracovníky ZOO pravidelnými návštěvami (2-3x týdně) a vyplňováním deníku návštěv.

*Činnosti naplánované společně s AOPK jsou hrazeny z programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), podprogramu 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (tab. 4).
Garantka ZOO Brno: Aneta Mazancová*

ZOO Praha

I zde bude proveden kontrolní odchyt všech jedinců ve voliére s cílem získat přehled o kolonii. Podle závěrů schůzky realizačního týmu repatričního projektu je poté naplánováno přidání max. 50 jedinců do voliéry z více lokalit (Hrádek a Raná 25 jedinců, Bezděčín 15 jedinců, Letňany 10 jedinců, záloha Roudnice n/L, Karlovy Vary). Zde je cílem namnožit kolonii do té míry, aby bylo možné koncem letošní nebo během příští sezóny přenést část jedinců mimo voliéru a umožnit jim zvyknout si na otevřené území. S těmito jedinci by v budoucnosti měla být uskutečněna repatriace na vytipované a připravené lokality v Českém Středohoří (dle Katalogu potenciálních lokalit, který je pro tuto oblast zpracován).

Na začátku roku bude provedena oprava poškozené voliéry ze zimy minulého roku. Management kolem voliéry bude dále zajištěn pastvou. V průběhu roku podle stavu kolonie bude případně vysekán propojovací pás s blízkým výběhem kopytníků, aby bylo umožněno

osídlení výběhu. Kontrola voliéry bude dlouhodobě zajištěna dvěma vybranými studentkami gymnázia Botičská v rámci SOČ (Eva Ryšavá, Barbora Svobodová), event. koordinátorem ZP. Kontroly budou probíhat 2x týdně s následným vyplňováním deníku návštěv. Činnosti naplánované společně s AOPK jsou hrazeny z programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), podprogramu 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (tab. 3).

Garant ZOO Praha: Pavel Brandl

Tab. 3. Přehled činností v ZOO Brno a Praha, kde je plánován finanční příspěvek pro rok 2011.

ZOO	ČINNOST	GARANT SMLOUVY/ PROJEKTU	ORGANIZACE	ZDROJ DOTACE
Brno	manag. voliéry/okolí, pozorovací zařízení	Pavel Bína	AOPK Oddělení ZP	POPFK
Praha	oprava voliéry a monitoring odchovů	Pavel Bína	AOPK Oddělení ZP	POPFK
Brno a Praha, vybrané lokality	odchyt a převoz jedinců do ZOO	Pavel Bína	AOPK Oddělení ZP	POPFK

Oddělení ZP AOPK bylo osloveno zooparkem Nordens Ark (Švédsko) a nově budovaným zooparkem Kutná Hora s nabídkou spolupráce na repatričním programu. V průběhu roku bude event. zapojení diskutováno, ať už praktické či osvětové.

Realizace:

Na začátku roku 2011 se uskutečnila schůzka k dalšímu postupu ohledně odchovů. Byla probírána obecná témata (další postup odchovů, genetika a parazitologie, možnosti témat diplomových/bakalářských prací) i praktická (současný stav ve voliérách, přidání jedinců, vypouštění).

Většina účastníků se shodla na kombinaci polopřirozeného odchovu s intenzivním odchovem ve voliérách - tedy naplnit voliéru sysly a po dostatečném namnožení pak vytvořit druhou kolonii vedle voliéry přenosem syslů z voliéry, aniž by kolonie uvnitř a vně voliéry spolu měly trvalý kontakt (event. dle situace poté podpořit i kolonii vně voliéry přidáním syslů z přírody). Tato varianta má výhodu v možnosti vyzkoušet si metodiku repatriace v praxi. Posílení populací ve voliérách by měl předcházet kompletní odchyt, vážení, čipování a odběr vzorků pro parazitologický rozbor a analýzu DNA. Řada z účastníků upozorňovala na problém se sysly chovanými dle polského způsobu (intenzivní odchov a přímé vypouštění na připravené lokality), zejména na jejich ovlivněné chování (závislost na příkrmování, snížené antipredační chování). V budoucích repatriacích je možné dle aktuální situace skládat populace z jedinců z kolonií různého původu (voliéry, kolonie vedle voliéry, divoké populace).

Byla stanovena odlišná strategie pro ZOO Praha a ZOO Brno. V ZOO Praha byl zvolen spíše konzervativnější přístup, tzn. brát jedince z kolonií ve středních Čechách, ale podpořit chov v příštích letech intenzivně, aby bylo možno co nejdříve přistoupit k vysazování syslů mimo voliéru. V ZOO Brno byl zvolen spíše experimentální přístup, tzn. brát jedince jak z moravských lokalit, tak z lokalit mimo ČR (v současné době přichází v úvahu Slovensko), v roce 2011 podpořit méně intenzivně jedinci z Moravy. Přesný postup by měl být zvolen na základě konzultace s genetikem J. Bryjou a výsledků VaV (genetická studie českých populací sysla, viz. bod 3.4).

Byl diskutován možný vliv parazitů na fitness - všichni se shodli na existenci jistého rizika, ale ne takového, aby se kvůli němu nerealizoval odchov a repatriace sysla.

V roce 2011 byla v návaznosti na probíhající odchovy sysla zadána diplomová práce na téma „Srovnání kondice populací sysla obecného v souvislosti se stanovištními podmínkami“ (Kristýna Novotná, vedoucí Jan Matějů, PřF UK). Součástí DP bude odchyt všech jedinců v odchovných voliérách, vážení, čipování a odběr vzorků pro parazitologický rozbor a analýzu DNA. Lokality: ZOO Praha, ZOO Brno (původně plánováno, ale v současné době nerealizovatelné, viz. dále), letiště v Kolíně, golfové hřiště v Karlových Varech, stepní biotopy na vrchu Raná.

ZOO Brno

Na jaře se nepodařilo odchytil žádného jedince ve voliére. Byl konstatován velký úbytek syslů a minimální aktivita (minimální úbytek potravy z příkrmování), opakovaně byl pozorován pouze jeden jedinec. Ani s postupující sezónou nebyla zaznamenána zvyšující se aktivita a byl pozorován stále jeden jedinec, jehož aktivita posléze také ustala (červen). Po opakovaných kontrolách, jak pracovníků ZOO, tak koordinátora ZP, byla konstatována nemožnost úniku jedinců z chovné voliéry - voliéra nebyla poškozená, pletivo bylo zapuštěno 1,5-2 m pod povrch země, navíc kolem samotné voliéry a u pletiva nebyly konstatovány žádné známky podhrabání anebo vyhrabaných nor na vnější straně.

Pro možné objasnění příčin dramatického poklesu bylo zadáno pedologické šetření, které mohlo odhalit eventuální zamokření půd (možné riziko promrznutí půdy při zvýšené hladině podzemní vody, kterým mohli být hibernující jedinci postiženi). Závěry šetření: Půdní podmínky v chovatelském zařízení v ZOO Brno jsou pro chov syslů obecných vyhovující. Půda je hluboká, lehčí střední až střední zrnitosti, místy s příměsí skeletu (drobný štěrk). V hloubce do 1 m nebyly zjištěny žádné známky ovlivnění půdního profilu vodou. S ohledem na výsledky terénního pedologického šetření a závěry dosud provedených výzkumů půdních poměrů na lokalitách syslů, lze s velkou pravděpodobností vyloučit bezprostřední vliv půdního prostředí, zejména zamokření půdního profilu, na zánik populace syslů v chovném zařízení v ZOO Brno. Kompletní výsledky včetně příloh jsou přiloženy k této zprávě.

Ve voliére byl tedy konstatován úhyn jedinců z neznámých příčin. Na základě této situace a nemožnosti predikovat další vývoj nebyli žádní jedinci do voliéry přidáni. Bylo rozhodnuto o ukončení odchovu díky možnému riziku opakování úhynu jedinců a personálním změnám v ZOO (odchod garantky chovu Anety Mazancové bez náhrady), kdy by bylo do budoucna obtížné zajistit odpovídající péči o voliéru. Naplánované činnosti týkající se rozvoje voliéry tedy nebyly uskutečněny. Terénní šetření bylo provedeno na náklady AOPK (viz tab. 6).

ZOO Praha

Na jaře po probuzení syslů byl proveden kontrolní odchyt všech jedinců ve voliére. Bylo odchyceno celkem 13 jedinců (6 samců, 7 samic), celkově ale bylo registrováno 17 jedinců. Během dubna proběhly odchvy na čtyřech lokalitách (Bezděčín, Letňany, Raná, Hrádek) pro účely záchranného odchovu v ZOO Praha. Do voliéry bylo přidáno celkem 44 jedinců (16 samců, 28 samic, viz tab. 4), celkem tedy bylo v tomto období ve voliére 61 jedinců. Po přidání jedinců byla zvýšena krmná dávka, přesto trvalo jisté období, než byla nastavena optimální dávka a interval krmení. Toto období se ukázalo jako kritické pro rozmnožování jedinců v dané sezóně. V průběhu vegetační sezóny nebyla zaznamenána přítomnost mláďat, během výše zmíněného kritického období tedy u gravidních samic (zejména odchycených) došlo k samovolnému potratu. Během tohoto období byly také nalezeny dva mrtví jedinci.

Celkový počet jedinců ve voliére na konci sezóny byl tedy 59 (viz tab. 5). Do dalšího roku bylo rozhodnuto nepřidávat další syly do voliéry a počkat, zda se jedinci ve voliére budou rozmnožovat. Poté bude stanoven další postup.

Před začátkem sezóny byla opravena poškozená voliéra. Management kolem voliéry byl udržován pastvou, stejně jako část, která by měla sloužit jako propojovací pás k výběhu kopytníků. Kontrola byla během sezóny prováděna studentkami gymnázia Botičská v rámci SOČ, koordinátorem ZP a garantem ZOO.

Tab. 4. Přehled odchytů pro účely záchranných odchovů v roce 2011.

Lokalita původu	Datum odchytu	Samec	Samice	Jedinců
Bezděčín	20. 4.	4	6	10
Letňany	18. 4.	4	5	9
Hrádek	19. 4.	3	5	8
Hrádek	21. 4.	3	8	11
Raná	22. 4.	2	4	6
Celkový počet		16	28	44

Tab. 5. Přehled počtu jedinců ve voliére v jednotlivých letech.

Rok	Samec	Samice	Úhyn	Celkem
2006	3	1		4
2007	3	5	1	7
2007	9	8		17
2009-2010			11	-11
2011	16	28	2	42
Celkem ve voliére				59

Tab. 6. Přehled činností s finančním příspěvkem v roce 2011 v rámci péče o druh.

Činnost	Garant smlouvy/projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace
manag. voliéry/okolí, pozor. zařízení v ZOO Brno	Pavel Bína	AOPK, Oddělení ZP		
pedologické šetření voliéry v ZOO Brno	Pavel Bína	AOPK, Oddělení ZP	Jana Janderková, Jan Sedláček (ČGS, pobočka Brno)	AOPK
oprava voliéry a monitoring odchovů v ZOO Praha	Pavel Bína	AOPK, Oddělení ZP		
kontrolní odchyt ve voliérách vč. očipování, odchyt na vybr. lokalitách vč. očipování, převoz, vypouštění v ZOO Praha	Pavel Bína	AOPK, Oddělení ZP	Petra Schnitzerová, Kristýna Novotná	POPFK

3.3 Monitoring stavu populace

RP:

Jarní celorepubliková kontrola lokalit proběhne během dubna, letní celorepublikový monitoring se uskuteční v červenci. Kontrola i monitoring lokalit bude prováděn realizačním týmem ZP a garanty jednotlivých lokalit. Lokality budou též navštěvovány svými guaranty, kteří o návštěvě zašlou informaci koordinátoru ZP ve formě „Protokolu kontroly lokality“.

Kromě pravidelné kontroly a monitoringu bude v roce 2011 započato s intenzivním mapováním a monitoringem jižní Moravy. V této oblasti existují nepravidelné údaje o výskytu

sysla z poměrně rozsáhlých území (vinice, pastviny), jež není možné obsáhnout při pravidelných kontrolách a monitoringu. Každý rok se mapování zaměří na určitou oblast. Výstupy ve formě inventarizačních zpráv (s databází fotografií a mapovými podklady ve formě vrstvy GIS) pomohou získat postupný ucelený přehled o výskytu sysla na území ČR a budou jedním z podkladů pro repatriační aktivity (součást katalogu potenciálních lokalit).

Finanční příspěvek na celorepublikový monitoring bude hrazen z prostředků Oddělení monitoringu AOPK, mapování a monitoring jižní Moravy bude hrazen z programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), podprogramu 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (tab. 7).

Tab.78. Přehled činností v ZOO Brno a Praha, kde je plánován finanční příspěvek pro rok 2011.

OBLAST	ČINNOST	GARANT SMLOUVY/ PROJEKTU	ORGANIZACE	ZDROJ DOTACE
jižní Morava	mapování výskytu a intenzivní monitoring	Pavel Bina	AOPK Oddělení ZP	POPFK
ČR	každoroční monitoring	Vladimír Hanzal	AOPK Oddělení monitoringu druhů	AOPK

Realizace:

Jarní kontrola lokalit proběhla za účasti koordinátora ZP a některých garantů v měsících duben a květen s cílem seznámit se s lokalitami v rámci ČR. Monitoring stávajících populací sysla obecného na celém území republiky proběhl v měsíci červenci. Byl prováděn realizačním týmem ZP a garanty jednotlivých lokalit. Kromě tohoto centrálního monitoringu byly lokality navštěvovány garanty, kteří o návštěvě zaslali informaci ve formě „Protokolu kontroly lokality“.

Výsledky monitoringu potvrdily výskyt syslích kolonií na 33 lokalitách ČR. Celková početnost populace syslů žijících ve volné přírodě na území ČR byla odhadnuta na 3879 jedinců včetně nejistých údajů (viz tab. 9). Oproti loňskému roku tak celková početnost jen velmi mírně poklesla, nicméně na řadě lokalit byl zároveň pozorován výrazný úbytek syslů (např. Albeř, Bezděčín, Biskoupky, Letňany). Na jedné lokalitě zřejmě došlo k úplnému zániku kolonie syslů (Jaroslavice), vzhledem k roztroušenému charakteru výskytu v této oblasti je však nutné lokalitu i nadále sledovat, aby bylo možné tuto domněnku potvrdit. Za definitivně potvrzený lze považovat zánik kolonie sysla na lokalitě Svatobořice-Mistřín.

Nový výskyt sysla byl hlášen na dvou lokalitách na Moravě: Černice a Chvalovice (výskyt obsazených nor, jedinci ale viděni nebyli, je proto nutné tyto lokality ověřit i v roce 2012). Tyto lokality byly v seznamu lokalit hlášených k ověření v roce 2011. Na ostatních lokalitách, hlášených k ověření (Palackého koleje, Řečkovice, Černovice, vinice Chvalovice, Třeboradice) nebyl výskyt syslů potvrzen. Jednotlivé výskyty byly hlášeny z lokalit Královo Pole (areál továrny na elektronové mikroskopy, osamocený jedinec přítomný 3-4 roky, Kyjov (migranti z nedalekého letiště Kyjov), areál ZOO Brno (migranti z nedalekého letiště Medlánky). Kompletní výsledky celorepublikového monitoringu včetně příloh jsou přiloženy k této zprávě.

Současně bylo sjednoceno názvosloví všech lokalit a vytvořen seznam, který bude i v budoucnu respektován. Seznamy lokalit budou používány v abecedním pořadí. Názvosloví

je použito v závěrečné zprávě monitoringu za rok 2011, kde je současně pro upřesnění uveden i název použitý v ZP (viz tab. 8).

Během července a srpna bylo provedeno intenzivní mapování a monitoring jižní Moravy, konkrétně oblastí Mohelenska a Znojemska. Pozornost byla věnována oblastem s aktuálním výskytem druhu a dále oblastem, odkud jsou k dispozici indicie o výskytu sysla z předchozích let. Zohledněn byl také výskyt sysla v Rakousku poblíž státní hranice. Celkem bylo mapováno 46 lokalit o celkové rozloze 1260 ha. Většina lokalit se nachází v jižní části okresu Znojmo v širokém pruhu podél státní hranice s Rakouskem. Nejvíce zastoupeným biotopem byly vinice (33 lokalit), následované sportovními letišti (3 lokality). Dále byly mapovány další typy biotopů zemědělské krajiny (záhumenky, ovocný sad, pole, louka) a ostatní typy biotopů (step, fotovoltaické elektrárny, okolí hotelu a vojenského bunkru). Výskyt sysla byl prokázán na dvou lokalitách, z toho výskyt na jedné z nich (Hrubšice-Černice) byl znám již z roku 2010. Na dalších čtyřech lokalitách je výskyt sysla hodnocen jako pravděpodobný a to na základě nálezu nor, které charakterem a velikostí odpovídají norám budovaným systlem, s menší pravděpodobností se ale může jednat o netypické nory jiných hlodavců (*Arvicola terrestris*, *Microtus arvalis*). Kompletní výsledky intenzivního monitoringu a mapování jižní Moravy včetně příloh jsou přiloženy k této zprávě.

Úhrada činností spojených s monitoringem sysla viz tab. 9.

Tab. 8. Přehled odhadované početnosti sýslů na jednotlivých lokalitách. Kurzívou jsou označeny lokality pravděpodobně zaniklé v posledních dvou letech. Údaje jsou převzaty ze závěrečné zprávy monitoringu sysla obecného v ČR v roce 2011. Vysvětlivky k symbolům jsou uvedeny pod tabulkou.

Lokalita	Lokalita - název v ZP	Odhadovaná početnost			
		2008	2009	2010	2011
Albeř	Nová Bystřice - Albeř	40	55	25	15
Bezděčín	Mladá Boleslav - Bezděčín	250	350	300	150
Biskoupky	Hrubšice - Biskoupky	110	230	140	25
Bořítov	Bořítov	200	200	200	200
Břeclav - Ladná	Břeclav - Ladná	35	35	35	45
Čejč	Čejč	20	-	40?	40?
Černice	není v ZP	?	?	-	5?
<i>Černovice</i>	<i>Černovice</i>	-	0	-	-
Hodkovice n/Moh	Hodkovice nad Mohelkou	10	10	10	5
<i>Hotel Atlantis</i>	<i>Rozdrojovice</i>	0#	3?	0	-
<i>Hotel Mana</i>	<i>Dublovice - Lichovy</i>	0	0	-	-
Hrádek	Raná - Hrádek	130	150	300	320
Hrušovany u Brna	není v ZP	100	80?	80?	100?
<i>Chramosty</i>	<i>Dublovice - Chramosty</i>	5	5?	0?	0
Chvalovice	není v ZP	?	?	-	10
Ivančice	Ivančice	25	15	15	10
Jamolice	Jamolice	100	150	150	130
<i>Jaroslavice</i>	<i>Jaroslavice</i>	10?	5?	5?	0?
Karlovy Vary - golf	Karlovy Vary - Olšová Vrata, golfové hřiště	60	70	100	200
Karlovy Vary - letiště	Karlovy Vary - Olšová Vrata, letiště	0	0	-	10
Kolín	Kolín	50	70	100	100
Křídlovky	není v ZP	1	0?	1	4
Kyjov - Milotice	Kyjov - Milotice	250	400	400	400
Letňany	Praha - Letňany	650	600	550	400
Loděnice	Loděnice	50	10	13	20
<i>Lomy</i>	<i>Čluněk - Lomy</i>	8	0?	0	-
Medlánky	Brno - Medlánky	120	130	200	400

Mirotlav	není v ZP	10	25	55	70
Mohelno	Mohelno	70	60	75	75
PR Nad řekami	Ivančice - Hrubšice	20	35	55	50
Radouč	Mladá Boleslav - Debř	20	60	35	70
Raná	Raná	250	250	150	150
Roudnice n/Lab	Roudnice nad Labem	100	100	100	100
Strakonice	Strakonice	75	40	40	50
Svatobořice - Mistrřín	Svatobořice - Mistrřín	-15	0?	0?	0
Trhovky/Bor/Loužek	Milešov - Trhovky	60*	70*	90*	95*
Újezd u Brna	Újezd u Brna	10?	0?	10?	10?
Velká Dobrá	Velká Dobrá	15	15	10	20
Velké Pavlovice	Velké Pavlovice	40	40?	40?	50?
Vyškov	Vyškov	650	600	600	550
Celkový počet		3564	3755	3779	3714
Celkový počet včetně nejistých údajů		3599	3908	3954	3879

Vysvětlivky:

* včetně dříve nemonitorovaných částí Bor a Loužek

5? nejistý údaj

? lokalita nebyla v době monitoringu známa

- lokalita nebyla kontrolována

v jarním termínu zaznamenán výskyt 4 jedinců, v letním 0

Tab. 9. Přehled činností s finančním příspěvkem v roce 2011 v rámci monitoringu.

Činnost	Garant smlouvy/ projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace
každoroční celorepublikový monitoring	Vladimír Hanzal	AOPK, Oddělení monitoringu	Petra Schnitzerová	AOPK
mapování výskytu a intenzivní monitoring Znojemska a Mohelenska	Pavel Bína	AOPK, Oddělení ZP	Aneta Mazancová, Pavel Marhoul	POPFK

3.4 Výzkum

RP:

*Během roku bude zpracována podrobná genetická analýza z dat tříletého grantového projektu VaV „Výzkum biologie, ekologie a rozšíření sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v kontextu jeho Záchraného programu v České republice“. Na základě výsledků bude plánován především další postup repatriačního programu.*

Započne sběr dat pro diplomovou práci studentky PřF UK Bc. Kristýny Novotné „Srovnání kondice populací sysla obecného v souvislosti se stanovištními podmínkami“. Cílem studie je zjistit zda a jakým způsobem se liší, případně čím je ovlivněna, kondice populací sysla obecného žijících v různých stanovištních podmínkách a mezi jednotlivými sezónami. Dále pak porovnat kondici populací sysla žijících v odlišných stanovištních podmínkách, s různou hustotou jedinců a identifikovat klíčové faktory, které ji ovlivňují. Sběr dat pro studii bude probíhat na pěti lokalitách s různými stanovištními podmínkami a mírou antropogenního vlivu: letiště v Kolíně, golfové hřiště v Karlových Varech, stepní biotopy na vrchu Raná a voliérový chov v ZOO Praha a v ZOO Brno.

Realizace:

Výsledky genetické analýzy byly zaměřeny především na genetickou variabilitu populací sysla v ČR, genetickou diferenciaci, genetickou podobnost lokalit a genetický původ. Výsledky analýz byly prezentovány v rámci diplomové práce Magdy Starcové „Genetická variabilita sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v České republice“. Některé závěry uvedené v této práci jsou následující:

Analýzy vnitřní variability ukázaly na rozdíly mezi populacemi v Čechách a na Moravě. Zatímco v Čechách byla genetická variabilita menší s vyšší mírou izolovaných lokalit, na Moravě vykazovaly populace vyšší variabilitu s menší mírou izolovanosti. Genetická variabilita tedy klesá k okraji areálu rozšíření sysla. To v terénu odpovídá pozici lokalit, historickému vývoji izolovanosti lokalit v Čechách a na Moravě a následné možnosti migrace mezi koloniemi.

Obecně byla prokázána silná genetická diferenciacie populací, která je důsledkem efektů procesů probíhajících v malých populacích, zesílených navíc jejich fragmentací.

Co se týče genetické podobnosti lokalit, byl zjištěn zřejmý rozdílný původ populace na lokalitě Albeř (pravděpodobně z rakouských populací), podobnost blízkých populací lokalit Raná a Hrádek (který je zřejmě důsledkem společného původu) a původ jedinců na lokalitě Karlovy Vary z jedinců populace Olšová Vrata, která byla založena reintrodukcí. Sběr dat pro diplomovou práci Bc. Kristýny Novotné započal dle výše zmíněného plánu pro rok 2011 a bude dále pokračovat.

3.5 Výchova a osvěta

RP:

V červnu je plánována ekologickým institutem Veronica exkurze na letiště v Brně - Medlánkách s výkladem o biologii sysla, ZP a společném repatriačním projektu AOPK a ZOO Brno. Exkurze bude pojata jako informační osvětové setkání pro pracovníky ekologických poraden a odbornou veřejnost s ukázkou lokality začleněné do repatriační sítě na jižní Moravě.

Lektoři: Pavel Bína (AOPK), Aneta Mazancová (ZOO Brno), Mojmír Vlašín (Veronica).

Realizace:

Plánovaná exkurze za účasti lektorů a veřejnosti proběhla. Kromě této exkurze proběhla přednáška spojená s terénní exkurzí na lokalitě Letňany pro studenty gymnázia Botičská (Praha) v rámci přírodovědeckého kroužku (červen), dále prezentace o ZP na Semináři zoologů muzeí a ochrany přírody 2011 (září) a prezentace s přednáškou o ZP sysla pro starosty obcí v rámci setkání v obci Libčeves k projektu LIFE+ (listopad).

OSTATNÍ

O1. Strakonice

RP:

Bude provedeno opatření na zvýšení bezpečnosti části povrchu manipulační plochy letiště (instalace plastových rohoží, které se položí volně na terén a následně zaválcují do hloubky ca 3cm). Správní řízení bylo SCHKO Blanský les postoupeno na KÚ Jihočeského kraje. K tomuto opatření bude provedeno terénní šetření. Vzhledem k velikosti ok rohoží (5 x 5cm) by tyto měly umožnit volný pohyb jedinců a nebudou tak představovat významný zásah do stanoviště sysla (původní záměr navíc počítal s vytvořením asfaltové dráhy). Tento případ může sloužit

jako inspirace/doporučení v event. snahách provozovatele letiště Letňany zpevnit přistávací plochu vytvořením asfaltového povrchu.

Realizace:

K opatření bylo provedeno terénní šetření přímo a domluvena další komunikace ohledně provedení činností (především zajištění přítomnosti garanta ZP). K aplikaci rohoží nakonec nedošlo, je plánováno na další rok.

O2. Ivančice

RP:

Možné zahájení výstavby vodovodu na lokalitě s výskytem sysla. Doporučení nutných kompenzačních opatření jsou součástí rozhodnutí KÚ (povolení výjimky z § 50). Koordinátor ZP bude dohlížet na provedení akce a kompenzací.

Realizace:

K zahájení výstavby vodovodu v roce 2011 nedošlo.

O3. Praha-Letňany

RP:

Projednání připomínek k novému plánu péče o NPP Letiště Letňany na období let 2010-2020.

Realizace:

Projednání připomínek k plánu péče o NPP Letiště Letňany proběhlo za účasti vlastníka a AOPK ČR na MŽP.

Na lokalitě Letňany bylo v roce 2011 řešeno několik dalších problémů:

- Stanovisko OZP na žádost SCHKO Český Kras k odstranění náletu dřevin v severovýchodní části lokality, kde se kolonie sysla nevyskytuje (bylo vydáno kladné vyjádření vzhledem k odstranění náletu, zatravnění plochy a následnému vytvoření potenciálních ploch vhodných pro šíření kolonie).
- Stanovisko OZP na žádost MŽP ke stavu populace v roce 2011 a zhodnocení případného ovlivnění populace činnostmi realizovanými v roce 2010 (bylo vydáno stanovisko vyhodnocující stav populace jako stabilní z dlouhodobého pohledu s možnými meziročními fluktuacemi, stanoviska k případnému ovlivnění populace činnostmi realizovanými v roce 2010 byla již dříve vydána, odpověď OZP se tedy na tato stanoviska odvolala).
- Odpověď OZP na žádost MŽP o podání zprávy o aktuálním stavu populace sysla na lokalitě Letňany.
- Stanovisko SCHKO Český Kras k opakovaným stížnostem na vybudování golfového hřiště (byla vydána stanoviska s odvoláním na již dříve vydaná stanoviska, vyjadřující se k dané problematice).
- Úprava dráhy - nejrozsáhlejší problematika v roce 2011. Úřad pro civilní letectví ČR na základě šetření na letišti v Letňanech v dubnu 2011 nařídil úpravu dráhy (zarovnání terénních prohlubní a výstupků) do konce října 2011. Pokud by úprava dráhy neproběhla, hrozilo by provozovateli letiště, společnosti SIT Prague, odebrání provozní licence. K problematice proběhlo několik jednání za účasti různých zástupců, nejrozsáhlejší jednání proběhlo z popudu MŽP se zástupci MD a za účasti AOPK. Na tomto jednání byl domluven další postup v souladu se ZOPK i zákonem o civilním letectví. Ve správním řízení bylo poté povoleno zarovnání dráhy, se zásahem do půdy do hloubky max 17cm, za předem vymezených a jasně daných podmínek (v podzimním a zimním období, pod kontrolou AOPK) a následné povinnosti vlastníka plochu znovu osít zajistit vhodný management pro sysla. Proběhlo několik terénních

šetření a vlastní úprava dráhy byla uskutečněna na konci srpna i s následným zatravněním. Plocha bude nadále monitorována i v roce 2012.

- Stanovisko OZP na žádost SCHKO Český Kras ke studii „Posouzení vlivů záměru na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle § 45 h a i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny“ hodnotící vliv plánovaného záměru bytového souboru Kbely (bylo vydáno stanovisko hodnotící zpracování studie jako dostatečné).

O4. Mohelno

RP:

Projednáni připomínek k novému plánu péče o NPR Mohelenská hadcová step na období let 2010-2020.

Realizace:

Projednáni připomínek k plánu péče o NPR Mohelenská hadcová step proběhlo za účasti expertů a zástupců státní správy v obci Mohelno i s následnou terénní exkurzí. Na přelomu roku 2011/2012 bylo dále řešeno ve spolupráci s SCHKO Moravský kras doplnění upřesňujících podmínek managementu na sysla, který nebyl v plánu péče dostatečně řešen, resp. komentáře nebyly zahrnuty do vlastního textu plánu péče a nebyly jasně vymezeny plochy s cíleným managementem pro sysla. Připomínky byly zpracovány do konečné verze plánu péče, který byl postoupen na MŽP.

O5. Vyškov

RP:

Pozemky letiště byly převedeny na AOPK ČR. Je třeba uzavřít nájemní smlouvu s aeroklubem a zajistit pokračování dobře fungující spolupráce na managementu. Vyškov patří spolu s Letňany ke dvěma jediným lokalitám na území ČR se stabilními koloniemi, tato lokalita patří proto mezi prioritní.

Realizace:

Nájemní smlouva byla řešena během roku v rámci AOPK. Byl vypracován návrh smlouvy o bezplatné výpůjčce pozemků mezi AOPK ČR a aeroklubem Vyškov, a to z důvodu ochrany přírody a tělovýchovy a sportu, a to za předem stanovených podmínek a s povinností zajištění managementu vhodného pro populaci sysla aeroklubem. Konečné znění smlouvy o výpůjčce bude dokončeno v roce 2012.

O6. Setkání realizačního týmu odchovů v ZOO a repatriací

RP:

Na začátku roku proběhne setkání realizačního týmu odchovů v ZOO a repatriací. Budou stanoveny činnosti a postup pro rok 2011.

Realizace:

Setkání proběhlo v lednu 2011, závěry setkání viz kap. Péče o druh.

O7. Setkání garantů lokalit sysla obecného

RP:

Na konci roku bude zorganizováno setkání garantů lokalit sysla obecného.

Realizace:

Setkání proběhlo v listopadu 2011 v Brně na KS Brno. Byla diskutována problematika managementu, odchovů a monitoringu, dále problémy na jednotlivých lokalitách. Díky přítomnosti účastníků kauzy trávení syslů na letišti v Medlánkách byla tato problematika podrobněji popsána a diskutována.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

1. Zajištění managementu

V tab. 10 je uvedeno 12 lokalit s největší odhadovanou početností při monitoringu 2011. Hranice pro tuto početnost je 100 jedinců. Tyto lokality představují z hlediska početnosti asi 83% z celkové populace sysla v ČR.

Ve srovnání s minulým rokem vypadla lokalita Biskoupky, kde početnost syslů výrazně poklesla pod 100 jedinců. Tato lokalita představuje nejvýraznější pokles za poslední roky (viz tab. 8), v roce 2011 hlavně díky výrazné predaci koček (tento problém byl řešen s místním mysliveckým spolkem), a je třeba ji podrobit zvláštní pozornosti, i přes možnost migrace jedinců ze sousední lokality PR Nad řekami je tato lokalita v současné době v ohrožení.

Zvýšenou pozornost je dále třeba věnovat těmto lokalitám:

- Vyškov - náznak klesajícího trendu početnosti, je dobré jej podchytit. Na druhou stranu byla letos nově objevena přítomnost syslů severně od letiště (plocha navazuje na vzletovou a přistávací dráhu a je dobrým příslibem do budoucnosti).
- Letňany - problém s vysokou predací koček v závěru sezóny a dále úprava dráhy, která sice tvoří malou část letiště, ale může díky vysoké frekvenci kosení představovat plochy s větší hustotou nor (typické pro tento typ lokalit - letiště). Predace koček byla díky dobré spolupráci s majiteli a nájemci okolních pozemků řešena v závěru sezóny. Může nastat přechodný pokles populace, ale pokud bude dodržena zvýšená intenzita managementu, neměl by tento pokles znamenat dlouhodobý trend.
- Bezděčín - byl zaznamenán výrazný pokles početnosti, dle informací po skončení sezóny opět díky vysoké a opakované predaci až 8 koček. Tato lokalita neměla i přes svoji vysokou početnost dosud zajištěn finanční příspěvek. Příspěvek by měl být proto zaveden od sezóny 2012, predace koček by měla být řešena průběžně během sezóny.

Lokality s optimálně nastaveným managementem v roce 2011 a dobrým potenciálem k růstu:

- Medlánky - při monitoringu byl zaznamenán jeden z nejvyšších počtů jedinců (251 jedinců). I přes zaznamenané případy trávení jedinci s největší pravděpodobností migrují do okolí Medlánek, díky nasycenosti lokality.
- Hrádek - trend zvyšování početnosti udržen a mírně posílen i v roce 2011. Dobré vyhlídky i do další sezóny.
- Raná - díky výborné spolupráci se SCHKO České středohoří a nastartování projektu LIFE+ byl zastaven nepříznivý trend. Managementu bude, vzhledem k velkému potenciálu území pro vytvoření metapopulace, věnována zvláštní pozornost i v roce 2012.

Tab. 10. Přehled lokalit s odhadovanou početností 100 a více jedinců dle početnosti v roce 2011 (seřazeno od nejvyšší po nejnižší početnost) a zhodnocení managementu v roce 2011. Pro srovnání jsou uvedeny odhadované početnosti od roku 2008, tedy od roku schválení ZP.

Lokalita	Odhadovaná početnost				Stav managementu
	2008	2009	2010	2011	
Vyškov	650	600	600	550	uspokojivý
Kyjov - Milotice	250	400	400	400	uspokojivý
Letňany	650	600	550	400	méně uspokojivý
Medlánky	120	130	200	400	velmi uspokojivý
Hrádek	130	150	300	320	velmi uspokojivý
Bořítov	200	200	200	200	velmi uspokojivý
Karlovy Vary - golf	60	70	100	200	velmi uspokojivý
Bezděčín	250	350	300	150	neuspokojivý
Raná	250	250	150	150	velmi uspokojivý

Jamolice	100	150	150	130	velmi uspokojivý
Kolín	50	70	100	100	uspokojivý
Roudnice n/Lab	100	100	100	100	uspokojivý
Celkem	2810	3070	3150	3100	
Procento z celkového počtu sýslů v ČR	79%	82%	83%	83%	

2. Realizace polopřirozených chovů

Během roku 2011 pokračoval sice odchov jedinců ve voliérách obou ZOO, ale prokazatelně nebylo zaznamenáno rozmnožování jedinců v ZOO Praha a díky stavu kolonie a personálním změnám bylo nutné zrušit odchov v ZOO Brno. Problémy s odchovy se vyskytují opakovaně a nedaří se nastartovat pozitivní trend v početnosti jedinců ve voliérách i přesto, že realizace odchovů započala již v roce 2006 (ZOO Praha), respektive 2009 (ZOO Brno). V roce 2012 je třeba ověřit, zda lze úspěšně realizovat odchov jedinců při stávajících podmínkách a personálních kapacitách a dále zvážit alternativní možnosti získávání jedinců pro repatriace.

3. Početnost populace v ČR

V roce 2011 byla celková početnost odhadovaná na 3714-3879 jedinců, což je mírný pokles v porovnání s předchozími dvěma lety, neznamená ovšem dlouhodobý trend. Stěžejní je v tomto směru opět zajištění managementu na lokalitách s vícečetnými koloniemi, ale pokud je to možné, je třeba pomoci i lokalitám s máločetnými populacemi. Z tohoto pohledu je důležité zajistit optimální koordinaci záchranného programu a spolupráci s regionálními pracovišti AOPK ČR a krajskými úřady. Při dobré spolupráci s garanty lokalit a důsledné kontrole managementu by mělo být dosaženo zlepšení stavu jednotlivých sýslích populací. Dlouhodobým problémem zůstává malé množství početnějších lokalit, které tvoří většinu populace sýsla u nás (viz tab. 11). Jejich kapacita je omezená, ale v některých případech lze počítat s potenciálními plochami pro rozvoj a propojování populací (zejména České Středohoří). Zvláštní pozornost proto je a bude nadále věnována zintenzivnění managementu a repatriacnímu projektu v Českém středohoří v rámci projektu LIFE+, který je stěžejní z hlediska naplnění dlouhodobého cíle ZP - vytvoření metapopulace sýsla obecného.